

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19:SfU18

Arbetskraftsinvandring

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, som rör bl.a. principerna för arbetskraftsinvandring, s.k. högkvalificerad arbetskraft, villkor för arbetstillstånd, myndighetsansvar för arbetskraftsinvandring, uppehållstillstånd för studier och forskning samt regelmissbruk och påföljder.

I betänkandet finns 20 reservationer (M, SD, KD, L) och tre särskilda yttranden (C, V, L).

Behandlade förslag

Åttio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Arbetskraftsinvandring	7
Reservationer	32
1. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (M, KD)	32
2. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (SD)	33
3. 30-dagarsgaranti och digital hantering, punkt 2 (M, SD, KD)	34
4. Attrahera investerare, punkt 3 (M)	34
5. Myndighetsansvar, punkt 4 (M)	35
6. Myndighetsansvar, punkt 4 (SD)	36
7. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (M)	36
8. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (SD)	37
9. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (L)	38
10. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (M)	39
11. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (SD)	39
12. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (KD)	41
13. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (L)	41
14. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (M)	42
15. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (SD)	43
16. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (KD)	44
17. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (L)	44
18. Regelmissbruk och påföljder, punkt 8 (M)	45
19. Regelmissbruk och påföljder, punkt 8 (SD)	46
20. Regelmissbruk och påföljder, punkt 8 (KD)	47
Särskilda yttranden	48
1. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (C)	48
2. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (L)	48
3. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (V)	48
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	49
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	49

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
 2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 3,
 2018/19:1671 av Marta Obminska (M),
 2018/19:2234 av Magnus Manhammar (S),
 2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3, 4 och 6,
 2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 1,
 2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 7,
 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 27,
 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 19,
 2018/19:2839 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12,
 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1, 5, 8 och 10 samt
 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11.

Reservation 1 (M, KD)

Reservation 2 (SD)

2. 30-dagarsgaranti och digital hantering

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 26,
 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 och
 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 8.

Reservation 3 (M, SD, KD)

3. Attrahera investerare

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,
 2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 9,
 2018/19:2573 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 5,
 2018/19:2574 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 5 och
 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 4 (M)

4. Myndighetsansvar

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,
 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 9 samt
 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 7.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

5. Villkor för arbetstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2018/19:1855 av Jan Ericson (M),

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2350 av Kerstin Lundgren (C),

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2, 3, 6 och 9,

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 2–4 och

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 9 och 13.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (L)

6. Principer för arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5,

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 24,

2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 65,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 6 samt

2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Reservation 10 (M)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (KD)

Reservation 13 (L)

7. Upphållstillstånd för studier och forskning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M),

2018/19:1549 av Lars Hjälmred (M) yrkande 2,

2018/19:1668 av Marta Obminska (M),

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8,

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 7 och 8,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25,

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7,

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11 och

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Reservation 14 (M)

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (KD)

Reservation 17 (L)

8. Regelmissbruk och påföljder

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:874 av Sten Bergheden (M) yrkande 3,

2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 2,

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 28,

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 14 och 15,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 14–16 och

2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 18 (M)

Reservation 19 (SD)

Reservation 20 (KD)

Stockholm den 26 mars 2019

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Öhlsson (S), Katarina Brännström (M), Paula Bieler (SD), Solveig Zander (C), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Kadir Kasirga (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M), Jennie Åfeldt (SD), Christina Høj Larsen (V), Fredrik Malm (L) och Erica Nådin (S).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet ett stort antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19. Yrkandena rör bl.a. högkvalificerad arbetskraft, handläggningstider av och villkor för arbetstillstånd, uppehållstillstånd för studerande och forskare, missbruk av regler samt de grundläggande principerna för arbetskraftsinvandring.

En redovisning av de behandlade yrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, som bl.a. rör principerna för arbetskraftsinvandring, högkvalificerad arbetskraft, myndighetsansvar för arbetskraftsinvandring, villkor för arbetstillstånd, uppehållstillstånd för studier och forskning samt regelmissbruk och påföljder.

Jämför reservation 1 (M, KD), 2 (SD), 3 (M, SD, KD), 4 (M), 5 (M), 6 (SD), 7 (M), 8 (SD), 9 (L), 10 (M), 11 (SD), 12 (KD), 13 (L), 14 (M), 15 (SD), 16 (KD), 17 (L), 18 (M), 19 (SD) och 20 (KD) samt särskilt yttrande 1 (C), 2 (L) och 3 (V).

Gällande ordning

Allmänt om arbetstillstånd

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av en anställning här eller utomlands ska enligt 2 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtIL, ha arbetstillstånd. Kravet gäller dock inte för medborgare i de nordiska länderna, för den som har uppehållsrätt eller för den som har permanent uppehållstillstånd (2 kap. 8 c § UtIL). Andra kategorier som är undantagna från kravet är enligt 5 kap. 1 och 2 §§ utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtIF, bl.a. medborgare i Schweiz, tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt, studerande, forskare och personer som ska arbeta enbart en kortare tid i Sverige inom vissa yrkeskategorier. Asylsökande kan beviljas undantag från kravet på arbetstillstånd enligt 5 kap. 4 § UtIF. Särskilda regler gäller för den som kommer till Sverige för att tjänstgöra inom ramen för en företagsintern förflyttning, för säsongarbete och för arbetstagare som utstationeras till Sverige.

Arbetstillstånd får ges till en utlänning som erbjudits anställning, om anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig samt lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen (6 kap. 2 § UtIL). Vidare krävs att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU. Arbetsgivaren måste bl.a. ha annonserat ut tjänsten i Sverige och inom EU/EES samt Schweiz under viss tid innan en person anställs, och Migrationsverket prövar om dessa krav är uppfyllda.

Om anställningen och vistelsen i Sverige är längre än tre månader ska utlänningen förutom arbetstillstånd även ha uppehållstillstånd, som beviljas för samma tid som arbetstillståndet (5 kap. 10 § UtIL).

Arbetsstillstånd får enligt 6 kap. 2 a § UtL inte ges för längre tid än två år och inte avse längre tid än anställningstiden. Den sammanlagda tillståndstiden får inte vara längre än fyra år. Om det finns särskilda skäl kan tillstånd dock beviljas för som längst sex år. Arbetsstillstånd ska knytas till en viss arbetsgivare och avse ett visst slag av arbete. Efter två år ska tillståndet knytas endast till ett visst slag av arbete.

Enligt 4 kap. 4 a § första stycket 1 UtIF får uppehållstillstånd beviljas en familjemedlem till en utlänning om utlänningen med stöd av 5 kap. 10 § UtL har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket UtL. Uppehållstillståndet ska beviljas i samma omfattning som för utlänningen.

En utlänning som under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för arbete i sammanlagt fyra år får beviljas permanent uppehållstillstånd (5 kap. 5 § UtL).

En utlänning som vill ha arbetsstillstånd ska enligt 6 kap. 4 § UtL ha ansökt om och beviljats sådant tillstånd före inresan i Sverige. Den som har haft arbetsstillstånd och som, sedan anställningen upphört men inom giltighetstiden för tillståndet, ansöker om ett nytt arbetsstillstånd behöver enligt 5 kap. 3 § UtIF inte ha ett sådant tillstånd för tiden till dess ansökan har avgjorts. Inte heller vid en ansökan om förlängning av arbetsstillstånd behövs det ett sådant tillstånd under ansökningstiden.

Ett uppehållstillstånd får återkallas för en utlänning som rest in i landet om utlänningen beviljats arbetsstillstånd enligt 6 kap. 2 § första stycket UtL och anställningen upphört, om inte utlänningen inom tre månader har fått en ny anställning som omfattas av arbetsstillståndet eller inom samma tid ansökt om arbetsstillstånd med anledning av en ny anställning och ansökan därefter beviljats (7 kap. 3 § första stycket 2 UtL).

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete ska enligt 7 kap. 7 e § UtL återkallas om förutsättningarna för arbetsstillståndet av något annat skäl än att anställningen har upphört inte längre är uppfyllda eller om utlänningen inte inom fyra månader från tillståndets första giltighetsdag påbörjat arbete. Tillståndet behöver dock inte återkallas om arbetsgivaren har avhjälpt bristen utan att Migrationsverket har vidtagit någon åtgärd.

En utlänning får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet (8 kap. 6 § UtL).

Uppehållstillstånd för studier och forskning

En utlänning som önskar vistas i Sverige för arbete eller studier får beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd (5 kap. 10 § UtL).

Undantag från kravet på arbetsstillstånd gäller för utlänningar som beviljats uppehållstillstånd för studier (5 kap. 2 § första stycket 6 UtIF). En utlänning som har antagits till högskoleutbildning i Sverige ska, enligt 4 kap. 5 § UtIF, beviljas uppehållstillstånd för studietiden om han eller hon

1. har sin försörjning under studietiden och sin återresa tryggad genom egna medel, stipendium eller på annat liknande sätt,
2. har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige, och
3. inte utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa.

Enligt 4 kap. 5 a § UtIF får en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för studier i Sverige beviljas uppehållstillstånd i sex månader efter slutförd högskoleutbildning om

1. utbildningen avser studier motsvarande minst två terminer,
2. utlänningen har för avsikt att söka arbete eller därmed jämförbar förberedande aktivitet i Sverige eller undersöka förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet här,
3. utlänningen har sin försörjning under tillståndstiden och sin återresa tryggad,
4. utlänningen har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige, och
5. utlänningen inte utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa.

Om uppehållstillstånd beviljas enligt ovan är utlänningen under tillståndsperioden undantagen från kravet på arbetstillstånd.

Uppehållstillstånd får beviljas en familjemedlem till en utlänning som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 4 kap. 5 och 5 a §§ UtIF. För att beviljas uppehållstillstånd ska familjemedlemmen ha sin försörjning ordnad under vistelsen och uppehållstillståndet ska beviljas i samma omfattning som för den utlänning som familjemedlemmen har anknytning till (4 kap. 4 b § UtIF).

Uppehållstillstånd ska beviljas en utlänning som ska gästforska i Sverige (4 kap. 7 a § UtIF). Uppehållstillståndet ska beviljas för minst ett år eller den kortare tid som forskningen avser. En utlänning som är familjemedlem till en sådan utlänning ska, som huvudregel, beviljas uppehållstillstånd för samma tid som gästforskaren. En ansökan om uppehållstillstånd ska, enligt 4 kap. 7 b § UtIF, kunna bifallas om ansökan görs av en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning i en annan EU-stat, även om utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan görs eller prövas.

Enligt 5 kap. 2 § första stycket 3 UtIF är forskare, som har kallats hit för forsknings-, undervisnings- eller föreläsningsverksamhet, och som ska arbeta i Sverige under högst tre månader under en tolv månadersperiod undantagna från kravet på arbetstillstånd. Undantag gäller även forskare som beviljats uppehållstillstånd för forskning för en längre period än tre månader (gästforskare), enligt 5 kap. 2 § första stycket 11 UtIF.

En utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för utbildning på forskarnivå får beviljas permanent uppehållstillstånd (5 kap. 5 § UtIF).

Visering och uppehållstillstånd för näringsverksamhet

Bestämmelser om Schengenvisering finns i EU:s viseringskodex (förordning (EG) nr 810/2009) och ska tillämpas på alla tredjelandsmedborgare som är skyldiga att inneha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser. I kodexen finns bestämmelser om förfaranden och villkor för utfärdande av viseringar för transiteringar eller planerade vistelser på medlemsstaternas territorium som inte varar längre än tre månader.

I 3 kap. 4 § UtL anges att nationell visering får beviljas om det finns särskilda skäl. En sådan visering ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige och får beviljas för längre tid än tre månader, dock högst ett år.

Enligt 5 kap. 18 § tredje stycket UtL gäller undantag från regeln att en utlänning ska ha ansökt om uppehållstillstånd och beviljats det före inresan om utlänningen beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen kravet på visering om han eller hon ansöker om uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

En utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning får beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § UtL. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för att bedriva näringsverksamhet (5 kap. 10 § UtL). Om utlänningen ska bedriva näringsverksamhet ska han eller hon ha förmåga att bedriva den aktuella verksamheten.

EU-blåkort

Grundläggande bestämmelser om EU-blåkort finns i EU:s blåkortsdirektiv (2009/50/EG), vars bestämmelser är införda i bl.a. 6 a kap. UtL.

En utlänning som erbjudits en högkvalificerad anställning i Sverige med en anställningstid om minst ett år ska, om inte annat följer av 2 eller 3 §, beviljas uppehållstillstånd enligt 6 a kap. 1 § UtL, om

1. lönen är minst en och en halv gång den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige (löneträskeln),
2. lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen,
3. utlänningen kan visa att han eller hon har, eller har ansökt om, en heltäckande sjukförsäkring som gäller i tre månader från inresan i Sverige, och
4. rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom Europeiska unionen.

En anställning ska anses vara högkvalificerad om den förutsätter att utlänningen har relevant och särskild kompetens för tjänsten i form av

slutförda studier som motsvarar 180 högskolepoäng eller fem års yrkeserfarenhet inom det yrke eller den bransch som anställningen avser.

EU-blåkort ska, enligt 6 a kap. 5 § UtL, gälla i högst två år med möjlighet till förlängning. Sammanlagt får tillståndstiden inte vara längre än fyra år. Efter fyra år kan permanent uppehållstillstånd beviljas enligt 5 kap. 5 § UtL.

Under de första två åren ska ett EU-blåkort knytas till en viss anställning och avse ett visst slag av arbete. Därefter ska det endast knytas till ett visst slag av arbete. Om anställningen upphör under tillståndstiden får utlänningen vistas i Sverige under tre månader för att söka ny anställning, med början när anställningen upphör (6 a kap. 7 § UtL).

Myndighetskontroll och påföljder vid regelbrott

Enligt 6 kap. 6 a § UtL får Migrationsverket kontrollera att den som har beviljats arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtL har påbörjat arbetet inom fyra månader från tillståndets första giltighetsdag och att förutsättningarna för arbetstillståndet enligt den bestämmelsen är uppfyllda under tillståndstiden. Enligt 6 kap. 6 b § UtL ska arbetsgivaren på begäran av Migrationsverket lämna skriftlig uppgift, på heder och samvete, om de villkor som gäller för utlänningens anställning.

Den som har en utlänning anställd som saknar rätt att vistas i Sverige eller saknar föreskrivet arbetstillstånd döms enligt 20 kap. 5 § UtL till böter eller till fängelse i högst ett år. Oavsett om ett sådant ansvar krävs ut ska en särskild avgift betalas i dessa fall (20 kap. 12 § UtL). I vissa fall ska en särskild avgift betalas av en fysisk eller juridisk person som är uppdragsgivare, eller uppdragsgivare i tidigare led, åt en arbetsgivare som har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas i Sverige (20 kap. 12 a § UtL).

Den som har haft en utlänning som saknar arbetstillstånd anställd kan under högst fem år fråntas rätt till en del av eller alla offentliga stöd, bidrag och förmåner som har beviljats men ännu inte betalats ut. Vidare kan återbetalningsskyldighet inträda (20 kap. 15 och 16 §§ UtL).

Enligt lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätten att vistas i Sverige, har en anställd rätt till lön för utfört arbete när en arbetsgivare inte har vidtagit sådana kontrollåtgärder som avses i 20 kap. 12 § UtL.

Polismyndigheten får, enligt 9 kap. 14 § UtL, genomföra en inspektion för att kontrollera om en arbetsgivare har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas i Sverige eller som har rätt att vistas här men saknar arbetstillstånd. Inspektioner får endast göras inom verksamhetssektorer som är identifierade som risksektorer i enlighet med artikel 14 i EU:s sanktionsdirektiv (2009/52/EG). Inspektioner får, enligt 9 kap. 15 § UtL, genomföras på arbetsplatser och i lokaler där arbetsgivaren bedriver näringsverksamhet och utan att arbetsgivaren underrättats i förväg.

Motionerna

Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m.

Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) begär i kommittémotion 2018/19:2819 yrkande 19 ett tillkännagivande om att underlätta arbetskraftsinvandring vad gäller högkvalificerad arbetskraft. Motionärerna framhåller att invandring av högkvalificerad arbetskraft bör underlättas för att förbättra företagens tillgång på kompetens och föreslår därför att en ny form av visum för att söka jobb eller starta företag införs, för högtbildade och experter, samt att insatser görs för att korta handläggningstiderna och åtgärder vidtas för att stoppa kompetensutvisningar.

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om en översyn av reglerna för arbetskraftsinvandring för att förhindra att personer med arbete och försörjning utvisas till följd av mindre fel av seriösa arbetsgivare. Enligt motionärerna behöver Sverige fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på god tillgång till kvalificerad arbetskraft, och arbetskraftsinvandringen bidrar därmed till utveckling och en växande ekonomi. På senare år har det varit ett stort problem att eftertraktad arbetskraft har utvisats ur Sverige endast på grund av mindre fel från arbetsgivarens sida, vilket har drabbat den enskilde mycket negativt samt försämrat Sveriges attraktivitet som land att arbetskraftsinvandra till, och våra förutsättningar som tillväxtnation. Vägledande avgöranden från Migrationsöverdomstolen har förbättrat situationen något men det finns fortfarande exempel på orimligt hård rättstillämpning. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska ges i uppdrag att korta ned handläggningstiderna för arbetstillstånd. Enligt motionärerna är långa väntetider ett problem och bl.a. bör ett krav på kort handläggningstid skrivas in som ett särskilt uppdrag i regleringsbrevet till Migrationsverket. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att förenkla regelverket för kvalificerad arbetskraftsinvandring. Motionärerna anför att internationell rekrytering är viktig för att hitta nyckelkompetens och att regelverket för särskilt prioriterad och kvalificerad kompetens därför bör ses över och utvecklas, med inspiration från Kanadas och Australiens poängsystem. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att införa ett speciellt visum för högkvalificerad arbetskraft som vill komma till Sverige för att söka jobb – ett talangvisum. Det ligger enligt motionärerna i Sveriges intresse att underlätta inresan för högkvalificerad arbetskraft.

Lars Hjalmered (M) begär i motion 2018/19:1549 yrkande 1 ett tillkännagivande om handläggningstider och rättspraxis. Enligt motionären har arbetskraftsinvandringen de senaste åren sett problem med långa handläggningstider hos Migrationsverket och en rättstillämpning där små fel kan göra att arbetstillstånd inte ges eller förlängs. Därför anser motionären att det bör övervägas att i stället lägga ansvaret på Skatteverket och att ny lagstiftning bör läggas fram i riksdagen om det krävs för att små fel inte ska stoppa en ansökan. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att införa talangvisum. Motionären

anser att regeringen bör utreda och införa en särskild ”gräddfil” för högkvalificerade personer för att Sverige ska kunna attrahera fler att söka sig hit.

I motion 2018/19:1671 av Marta Obminska (M) begärs ett tillkännagivande om att reglerna för arbetskraftsinvandring bör ses över. Enligt motionären ska den som har försörjning och sköter sig generellt få stanna. Vägledande avgöranden från Migrationsöverdomstolen har förbättrat situationen, men det finns fortfarande exempel på orimligt hård rättstillämpning. Regeringen bör se över reglerna för arbetskraftsinvandring så att människor som kommer hit och arbetar men som på grund av slarv eller små misstag av seriösa arbetsgivare riskerar avslag, lättare ska kunna stanna kvar i Sverige.

I motion 2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att det ska bli lättare att attrahera högkvalificerad arbetskraft. Motionären anför att det krävs speciella regler för utländska talanger och anger som skäl att Sverige har en högkvalificerad arbetsmarknad med växande internationell konkurrens, men att svenska företag som vill växa inte sällan hindras av kompetensbrist och att utvisningar till följd av att minimala slarvfel sker.

Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2018/19:2984 yrkande 10 ett tillkännagivande om möjlighet till rättelse av mindre fel. Motionärerna anför som skäl att det alltjämt förekommer fall då högkompetent arbetskraft utvisas ur landet till följd av mindre fel och att den av regeringen utredda möjligheten att rätta smärre fel även efter att Migrationsverket uppmärksammat dem bör införas. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om ytterligare åtgärder för att stoppa kompetensutvisningar. Motionärerna anser att regeringen bör utreda hur arbetstagare själva kan ta del av kontrolluppgifter, inbetalda socialavgifter och dylikt som är arbetsgivarens ansvar för att ge dem möjlighet att själva säkerställa regelefterlevnaden.

I motion 2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att prioritera högkvalificerad arbetskraftsinvandring framför lågkvalitativ. Migrationsverket bör få tydliga riktlinjer att prioritera handläggningen av högkvalificerad arbetskraftsinvandring, då det är enklare att vid behov utbilda inhemsk lågkvalificerad arbetskraft och det dessutom minskar risken att förlora behövd kompetens.

Johanna Jönsson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2018/19:2839 yrkande 12 ett tillkännagivande om att reformera systemet för arbetskraftsinvandring samt se över hur kompetensutvisningar kan förhindras. Motionärerna anser att en oskäligt hård praxis kring förlängning och återkallelse av arbetstillstånd har uppstått, vilket lett till utvisning på grund av mycket små missar, där t.ex. lön eller andra villkor avviker marginellt från kollektivavtal. Motionärerna anser vidare att det är viktigt att värna villkoren på svensk arbetsmarknad och att motverka missbruk, men att det inte får leda till oproportionerliga konsekvenser för systemets trovärdighet eller den enskilde. Vidare anser motionärerna att möjligheterna för företagare att komma till Sverige och driva eget behöver underlättas.

I kommittémotion 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om att regelverket och tillämpningen när det gäller arbetstillstånd bör ses över för att ta bort hinder som kan framstå som orimliga. Motionärerna anser att värnande av villkoren på svensk arbetsmarknad och motverkande av missbruk är viktigt men att det inte får leda till oproportionella konsekvenser för den enskilde. De förändringar som genomförts hittills för att stoppa s.k. kompetensutvisningar är otillräckliga och motionärerna menar att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid handläggning av arbetstillstånd.

I kommittémotion 2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att mindre misstag måste kunna korrigeras även efter uppmärksammande av Migrationsverket. Motionärerna anför som skäl att misstag ofta upptäcks först efter att Migrationsverket uppmärksammat dem. Vidare konstateras att det inte blir enklare för svenska företag att rekrytera nyckelkompetens från andra länder när de som kommer hit inte vet om de kommer att få stanna. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det måste kunna göras en helhetsbedömning i det enskilda fallet vid beslut om fortsatt arbetstillstånd. Motionärerna anser att regelverket inte får vara så stelbent och oproportionerligt att bagatellartade misstag leder till att kompetent arbetskraft tvingas lämna Sverige och att den som jobbat, betalat skatt och inte missbrukat systemet måste kunna få vara kvar i Sverige trots misstag. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att förenkla för utländska entreprenörer inklusive startup-visum. Motionärerna vill kunna ge startup-visum för att den utländska entreprenör som vill investera i och driva företag här enklare ska kunna göra det. Arbetskraftsinvandring ska inte bara handla om att vara anställd utan ska också kunna innebära att man driver företag. En helhetsbedömning behövs där den som försörjer sig själv och betalar skatt inte ska tvingas lämna landet.

I motion 2018/19:2234 av Magnus Manhammar (S) begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn av reglerna kring arbetstillstånd. Enligt motionären finns åsikten att Migrationsverket övertolkar lagregler som finns till skydd för kollektivavtal och övrig arbetsrätt, vilket har lett till utvisning av arbetstagare då arbetsgivare gjort misstag. Motionären vill se en översyn av Migrationsverkets tolkning och praxis utifrån lagstiftningens intentioner.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion 2018/19:2727 yrkande 1 ett tillkännagivande om att ändra lagstiftningen för att motverka utvisningar på grund av bagatellartade misstag och smärre fel. Enligt motionärerna är kompetensbristen ett av de största hindren för företaget i Sverige att utvecklas, expandera och behålla konkurrenskraft. Det är inte rimligt att människor som arbetar och bidrar till Sverige utvisas på grund av små misstag. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att korta handläggningstiderna för ansökningar om arbetstillstånd. Fortsatt långa handläggningstider och krångliga administrativa processer påverkar förutsättningarna för att rekrytera internationell arbetskraft negativt.

30-dagarsgaranti och digital hantering

Johan Forssell m.fl. (M) begär i kommittémotion 2018/19:2919 yrkande 6 ett tillkännagivande om 30-dagarsgaranti hos Migrationsverket vid komplett ansökan om arbetstillstånd. Som skäl anförs att ett problem vid arbetskraftsinvandring är långa väntetider för att få en ansökan om arbetstillstånd prövad.

Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2018/19:2984 yrkande 8 ett tillkännagivande om en 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd. Motionärerna anser att långa väntetider i dag är ett problem för att få sin ansökan om arbetstillstånd prövad. Därför vill de införa en 30-dagarsgaranti hos Migrationsverket vid komplett ansökan, och att möjligheterna till digital hantering utökas.

I kommittémotion 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 26 begärs ett tillkännagivande om att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd samt införa en 30-dagarsgaranti. Motionärerna anför som skäl att alltför långa väntetider är ett problem för personer som vill komma till Sverige för att arbeta och för arbetsgivare som vill anställa utländsk arbetskraft. Därför vill de att en s.k. 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan införs hos Migrationsverket, och att möjligheterna till digital hantering utökas.

Attrahera investerare

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att förenkla reglerna kring visum för dem som vill investera och starta företag i Sverige. Motionärerna anser att dagens regelverk bygger på en felaktig syn på företagande. De anger att det är svårt att på förhand veta om ett företag kommer att lyckas eller inte och svårt att etablera ett nätverk i Sverige utan att befinna sig i landet samt att risktagande är en del av entreprenörskap. Kravet på tidigare erfarenhet av branschen ter sig dessutom onödigt strikt. Motionärerna pekar även på att många länder har mer tillåtande regler än Sverige och att investerare bör få möjlighet att pröva sin affärsidé på plats i Sverige med uppföljning efter några år och möjlighet till förlängning av uppehållstillståndet om vissa villkor är uppfyllda. Vidare anser motionärerna att särskilda visumkategorier bör införas för startupföretag och investerare med tydliga regler, högt ställda krav och ordentlig uppföljning. Krav bör ställas på såväl storleken på investeringen som de arbetstillfällen som skapas. Visumet bör vara begränsat till max 24 månader och även inkludera möjlighet till arbetstillstånd för medföljande partner och uppehållstillstånd för medföljande barn.

Lars Hjalmered (M) begär i motion 2018/19:1549 yrkande 4 ett tillkännagivande om att ändra migrationsreglerna för att underlätta för fler talangfulla personer att söka sig till Sverige för att starta företag och investera pengar. Enligt motionären är reglerna för utomeuropeiska personer i dag krångliga och tidsödande, vilket riskerar att Sverige ratas som förstahandsval. Enkla, tydliga regler för visum för investerare och företagare bör införas och inspiration kan hämtas från bl.a. Kanada och Singapore.

I motion 2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att se över reglerna för visum för utländska experter, startup-företag och investerare. Motionärerna anser att det bör införas särskilda talangvisum så att högkvalificerade personer kan komma till Sverige och söka jobb på plats. Dessutom behöver särskilda visum för t.ex. startup-företag och investerare införas, med inspiration från t.ex. Nederländerna och Kanada.

I motion 2018/19:2573 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att reformera regleringen kring arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna fortsätter arbetskraftsbristen i Stockholmsregionen att förvärras. Sverige behöver förenkla reglerna kring visum för de som vill investera och starta företag och införa ett speciellt visum för högkvalificerad arbetskraft för att komma till Sverige och söka jobb.

Även i motion 2018/19:2574 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att reformera regleringen kring arbetskraftsinvandring.

Myndighetsansvar

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om öronmärkta anslag till Migrationsverket för handläggning av arbetstillstånd. En del av förvaltningsanslaget bör öronmärkas för dessa ärenden för att undvika att de trängs undan av exempelvis asylärenden. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att införa en one-stop-shop gällande myndighetskontakter för högkvalificerad arbetskraft. Motionärerna vill se en samlad kontaktyta gentemot bl.a. Skatteverket, Försäkringskassan och Migrationsverket.

I kommittémotion 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om tydliga regler och en lätthanterlig ansökningsprocess. Motionärerna anser att det utifrån Migrationsverkets webbplats är svårt att förstå vilka villkor som kommer att gälla utan ett färdigt anställningsavtal och att regeringen därför bör ge Migrationsverket i uppdrag att förtydliga reglerna och förenkla ansökningsprocessen så att den som är intresserad av att ansöka om arbete i Sverige tidigt kan överblicka vilka krav som kommer att ställas.

I motion 2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att inrätta en servicefunktion för att framför allt små och medelstora företag ska undvika att göra misstag. Motionärerna framhåller att det i synnerhet är viktigt för arbetsgivare som saknar kollektivavtal eftersom det kan vara svårt att veta hur avtalen ska tolkas. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om en översyn av myndighetsansvaret för arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna är det inte säkert att Migrationsverket är den bäst lämpade myndigheten att hantera ansökningar om arbetstillstånd varför det bör utredas vilken myndighet som är bäst lämpad.

Villkor för arbetstillstånd

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att förändra kravet på utannonsering av en tjänst vid arbetskraftsinvandring så att lagen blir mer anpassad till dagens arbetsmarknad. Enligt motionärerna ställs i dag krav på att tjänsten ska ha varit utannonserad via Eures, The European Job Mobility Portal, i minst tio dagar vid varje nyrekrytering av en medborgare utanför EU. Genom en ändring till ett allmänt krav på utannonseringen skulle reglerna bli mer anpassade till dagens arbetsmarknad. I yrkande 3 begär motionärerna ett tillkännagivande om att förändra försörjningskravet vid arbetskraftsinvandring från ett visst belopp till ett krav på att personen under sin tid i Sverige inte ska behöva försörjningsstöd eller annat stöd för att klara ett skäligt uppehälle genom arbete. Enligt gällande praxis krävs i dag att inkomsten ska vara högre än 13 000 kronor per månad. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att ersätta kravet på kollektivavtalsenlig lön vid arbetskraftsinvandring med en lön kopplad till lönestatistiken. Kollektivavtalsenliga villkor är svårare att kontrollera än allmänna villkor. Personer utvisas för att lönen marginellt understiger lägstalönen eller för att rätt försäkring inte har tecknats. Det vore rimligare att koppla kravet till den faktiska lönestatistiken och t.ex. kräva en lön som inte understiger den lägst avlönade decilen.

I motion 2018/19:1855 av Jan Ericson (M) begärs ett tillkännagivande om en översyn av inkomstkravet vid arbetskraftsinvandring. Kravet på att inkomsten ska vara högre än 13 000 kronor per månad ligger långt under lägsta kollektivavtalade lön och därför vore det rimligt att höja kravet betydligt för den som söker arbetstillstånd i Sverige som löntagare. För egenföretagare med F-skattsedel borde kravet i stället justeras nedåt då nyföretagare ofta tar ut väldigt låg inkomst under uppstartsfasen.

I kommittémotion 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om möjlighet att byta arbetsgivare och yrkestitel. Motionärerna anser att det bör finnas en större möjlighet att bevilja arbetstillstånd för en yrkeskategori snarare än att knyta tillståndet till en specifik arbetsgivare. Det skulle innebära en anpassning till en modern arbetsmarknad och motverka oseriösa arbetsgivare. Möjligheten att byta arbetsgivare till en tjänst inom samma yrke skulle möjliggöra för arbetstagaren att lämna ett arbete där villkoren inte efterlevs. I yrkande 13 begär motionärerna ett tillkännagivande om grundläggande krav för arbetstillstånd. Anställningsvillkoren bör motsvara minst kollektivavtalsliknande villkor och i övrigt följa svensk lag, och arbetstagaren ska vid inresan ha en giltig sjukförsäkring och ordnat boende. En eventuell ansökan om uppehållstillstånd för familjemedlemmar ska behandlas i enlighet med de generella reglerna för uppehållstillstånd på grund av anknytning.

I motion 2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en översyn av lagstiftningen om semesteruttag och utbetalning av lön till personer som gynnar det svenska näringslivet. Motionären anför som skäl att entreprenörer, särskilt i uppstartsfasen, har höga

löpande kostnader för bolaget och att investeringar måste göras för att bolaget ska kunna expandera. Intentionen i lagstiftningen bör vara att personer som satsar på svenska företag och gynnar svensk arbetsmarknad inte ska riskera att utvisas.

Kerstin Lundgren (C) begär i motion 2018/19:2350 ett tillkännagivande om att säkerställa att entreprenörer får möjlighet att byta spår eller får förlängt arbetstillstånd oaktat löneuttag från företaget under uppbyggnadsfasen. Motionären menar att en översyn skyndsamt måste göras vad gäller startup-företagares och nyföretagares villkor. Ett småföretagarperspektiv måste införas i reglerna för arbetskraftsinvandring. Bland annat bör det vara möjligt för entreprenörer att leva på egna medel i stället för att ta ut lön på minst miniminivå under uppbyggnadsfasen av ett företag.

I kommittémotion 2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att det måste bli enklare för utländsk nyckelkompetens att byta arbetsgivare och yrke under en pågående tillståndsperiod. Motionärerna anser att dagens regelverk är krångligt.

I motion 2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att det bör bli möjligt för arbetskraftsinvandrare att byta arbetsgivare och yrke, även under den första tillståndsperioden. Motionärerna anger att det är viktigt att göra det möjligt att byta arbetsgivare för att stärka arbetstagarens ställning och makt i förhållande till arbetsgivaren. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att det bör vara möjligt att ha flera arbetsgivare samtidigt. En person som har två eller flera anställningar bör beviljas uppehålls- och arbetstillstånd om anställningarna tillsammans gör att kraven i lagen är uppfyllda. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att arbetskraftsinvandrare bör ges möjlighet att resa ut ur Sverige även under den period en förlängningsansökan handläggs. För att Sverige ska vara ett attraktivt land för internationell arbetskraft behöver vi säkerställa rimliga och förmånliga regler. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att förlänga omställningstiden för arbetskraftsinvandrare. För att minska beroendet av arbetsgivaren är det viktigt att en arbetstagare ges rimlig tid att hitta ett nytt arbete när återkallelse har inletts eller anställning upphört. Omställningsperioden då nytt arbete kan sökas efter återkallat tillstånd bör förlängas till sex månader.

Principer för arbetskraftsinvandring

Johan Forssell m.fl. (M) begär i kommittémotion 2018/19:2921 yrkande 65 ett tillkännagivande om att arbetskraftsinvandringen till Sverige ska underlättas. Enligt motionärerna bidrar arbetskraftsinvandring till utveckling och en växande ekonomi, samt innebär en laglig väg från ett land till ett annat. Motionärerna vill att förutsättningarna för arbetskraftsinvandring förbättras, samtidigt som missbruk beivras. Motionärerna anser även att EU och fler länder i EU bör kunna använda Sveriges modell med goda möjligheter till arbetskraftsinvandring för både hög- och lågutbildade.

I partimotion 2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring. Motionärerna anser att arbetskraftsinvandringen bör fokusera på behov och kvalifikation, enligt tre principer: tillfredsställandet av arbetsmarknadens behov, möjliggörandet av kompetensutbyte och värnandet av arbetstagarens villkor. Motionärerna välkomnar möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft, även om varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig intern balans. Vidare anser motionärerna att en hållbar politik på området måste bygga på balanserade avvägningar där såväl den enskildes villkor som arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande.

Även i kommittémotion 2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring. Motionärerna anser att den svenska arbetsmarknaden endast ska vara öppen för kvalificerad arbetskraft vars kompetens efterfrågas men inte för den som vill konkurrera genom lägre lön eller sämre arbetsvillkor. Med kvalificerad menar motionärerna i första hand personer med högre utbildning, eller personer som kan arbeta i yrken som kräver lång utbildning eller erfarenhet. Arbetstillstånd ska vara tidsbegränsade och bundna till faktiskt arbete inom ramen för de villkor som de grundats på. Möjlighet till förlängning ska finnas liksom möjlighet att återkalla tillstånd.

Även Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2018/19:2984 yrkande 1 ett tillkännagivande om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna är det orimligt att ge arbetstillstånd för anställningar i lågkvalificerade yrken, då utrymmet för dem minskar. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en förteckning över bristyrken. Migrationsverkets förteckning över bristyrken bör fokusera på yrken som kräver längre erfarenhet, yrkesutbildning eller motsvarande. Yrken som kan utföras utan erfarenhet eller för vilka kompetens kan förvärfvas inom en kortare tidsram ska inte föras upp på en sådan lista. Motionärerna menar att listan kan tas fram i samråd med Arbetsförmedlingen och Myndigheten för yrkeshögscholan. Arbetstillstånd för yrken på listan bör beviljas förtur vid handläggning. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om ett förstärkt blåkortssystem. Det s.k. blåkortsdirektivet slår fast krav på hög lönenivå, finansierad sjukförsäkring och arbetsvillkor för att garantera att arbetsgivare inte söker utländsk arbetskraft av någon annan anledning än att kompetensen saknas inom landet. Det nuvarande svenska systemet för arbetskraftsinvandring med låga krav och dålig uppföljning har dock nästan helt uttraderat de positiva effekter som systemet med blåkort hade kunnat få. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om övrig arbetskraftsinvandring. Det kan inte uteslutas att arbetsgivare inte hittar eftersökt kompetens inom Sverige eller EU för en anställning som inte kvalificerar sig för blåkort eller bristyrkesförtur. I sådana fall ska en ansökan skickas till Migrationsverket med en beskrivning av vilka särskilda kvalifikationer som innehas av den sökande, hur ansökningsprocessen sett ut och skäl till varför undantag bör beviljas.

I motion 2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring för att säkerställa att arbetstillfällena på den svenska arbetsmarknaden i första hand går till befintliga arbetslösa invånare. Motionären anser att det är orimligt att erbjuda samma tillträde till den svenska arbetsmarknaden för människor i andra delar av världen när vi lider av hög ungdomsarbetslöshet och har svårt att få in utrikes födda på arbetsmarknaden.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2018/19:2768 yrkande 24 ett tillkännagivande om arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna behöver Sverige fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på god tillgång till kvalificerad arbetskraft, och arbetskraftsinvandringen bidrar därmed till utveckling och en växande ekonomi. Arbetskraftsinvandringen innebär också fler lagliga vägar in i Sverige och EU och till arbete och försörjning, för människor som söker sig från utsatthet och fattigdom men som saknar asylskäl. Motionärerna vill se fler lagliga vägar in i Sverige och EU för den som vill arbeta här, inte minst inom yrken där det råder brist på arbetskraft.

I partimotion 2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att det måste bli lättare att arbetskraftsinvandra till EU. Motionärerna anför som skäl att EU har en åldrande befolkning i en globaliserad värld och att Europas länder därför måste bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Vidare anser motionärerna att det måste bli enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta och att EU:s blåkortssystem ska öppnas upp för fler.

Fredrik Malm m.fl. (L) begär i kommittémotion 2018/19:2256 yrkande 1 ett tillkännagivande om att arbetskraftsinvandring handlar om Sveriges tillväxt och konkurrenskraft. Enligt motionärerna hindrar bristen på kompetens många företag från att växa och bidra till svensk konkurrenskraft och tillväxt. Svenska företag konkurrerar med företag runt om i världen om nyckelkompetens. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Sverige måste ha ett väl fungerande system för arbetskraftsinvandring som innebär att svenska företag ska kunna konkurrera om viktiga talanger på en global marknad samtidigt som missbruk och utnyttjande av arbetskraft bekämpas. Motionärerna anser att det måste bli lättare för svenska företag och Sverige att anställa personer med nyckelkompetens och att attrahera människor från hela världen att vilja komma hit och arbeta, och att det är viktigt att behålla den kompetens som finns här. Lagändringarna för att motverka missbruk av reglerna har varit viktiga, men reglerna måste förbättras då kompetensutvisningarna fortsätter.

Uppehållstillstånd för studier och forskning

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att utvärdera reglerna för uppehållstillstånd och arbetstillstånd för utomeuropeiska studenter, forskare och deras medföljande

och vid behov genomföra åtgärder för att fler ska utnyttja möjligheten att stanna och arbeta i Sverige.

I kommittémotion 2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att 2014 års lagändringar för att fler utländska forskare och studenter ska stanna i Sverige bör utvärderas och följas upp. Motionärerna anger att studenter fick extra tid efter examen för att hitta arbete, att forskare och doktorander fick möjlighet att tillgodoräkna sig forskningstid vid ansökan om permanent uppehållstillstånd och att det underlättades för medföljande. De menar att det nu är rimligt att göra en uppföljning och utvärdering för att kontrollera om reformen fått avsedd effekt eller om det finns behov av ytterligare åtgärder.

I motion 2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M) begärs ett tillkännagivande om att underlätta för arbetskraftsinvandring. Enligt motionären begränsas företags verksamhet på grund av att de inte hittar kompetent arbetskraft. Det bör därför bli både lättare att stanna efter avslutad utbildning för att ansöka om arbetstillstånd och enklare att göra ansökan från Sverige.

I motion 2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att utvärdera hur de förbättrade möjligheterna att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande som beslutades 2014 fallit ut samt återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att se till att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer.

I motion 2018/19:1668 av Marta Obminska (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att ytterligare förenkla möjligheten till uppehållstillstånd för doktorander och gästforskare från länder utanför EU och EES. Motionären anför som skäl att konkurrensen är som allra tuffast om högspecialiserad kompetens i en globaliserad värld och därför bör handläggningstiden för uppehållstillstånd för utländska doktorander och gästforskare prioriteras. För att skynda på granskningen bör det också utredas om det är möjligt att skapa en särskild och förenklad hanteringsordning på Migrationsverket för ansökningar i dessa fall.

I motion 2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att förändra gränshindersproblematiken för tredjelandsmedborgare som vill bo i Sverige men arbeta i Danmark. Motionärerna anser att erfarenheter från delprojektet Gränshinder inom ramen för Cross Border Science and Society bör tas till vara och att det bör vara enkelt och friktionsfritt för internationella forskare som rör sig över världen att vara verksamma i Öresundsregionen.

I kommittémotion 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om anställda inom akademien. Enligt motionärerna är det särskilt viktigt att lagstiftningen i större utsträckning tar fasta på helheten och målet att uppmuntra högkvalificerad arbetskraftsinvandring. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om studenter inom högre utbildning. Enligt motionärerna är det orimligt att fatta beslut om uppehållstillstånd på förhandsbedömningar av studenters inestående medel på bankkonton eller att genom

intervjuer ta reda på toppstudenters studieintentioner. En rimligare ordning är att kontrollera om studierna faktiskt påbörjas och fullföljs, och i de fall studierna avbryts kan uppehållstillstånden återkallas. Regelverket och de administrativa systemen bör ses över, med målet att underlätta uppföljning av beviljade uppehållstillstånd och kontroll av att villkor efterlevs. Vidare anser motionärerna att en student som fullföljt studier på svenskt universitet eller högskola bör få stanna i landet i upp till tolv månader för att söka arbetstillstånd och att ansökan ska kunna göras inifrån landet men att regelverket i övrigt inte ska skilja sig från reglerna för arbetstillstånd.

I kommittémotion 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att personer som studerar i Sverige bör ges möjlighet att stanna i minst sex månader för att söka arbete eller starta företag.

I partimotion 2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att uppehållstillståndet för att söka arbete för en utländsk student som fullgjort sin utbildning utökas från sex månader till tolv månader. Motionärerna anser därutöver att uppehållstillståndet bör beviljas per automatik, då det i dag krävs en särskild ansökan för fortsatt uppehållstillstånd efter avslutade studier.

I kommittémotion 2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att attrahera och behålla fler utländska studenter som har utbildat sig i Sverige. Motionärerna anser att Sverige ska vara en kunskapsnation och att vi därför måste locka hit utländska studenter och forskare. För att det ska lyckas måste hög akademisk kvalitet stå i fokus. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att uppehållstillstånd för att söka jobb efter avslutade studier ska kunna ges i tolv månader efter avslutad utbildning. Av de utländska studenter som vi lyckas attrahera stannar alltför få i Sverige efter examen. Upphållstillstånd för att söka arbete efter avslutade studier ska ges i princip per automatik.

Regelmissbruk och påföljder

I kommittémotion 2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska ges i uppdrag att förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Motionärerna vill se ett särskilt regeringsuppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring utifrån gällande regelverk. Vidare anser de att regeringen måste återkomma med lagförslag för att ge Migrationsverket direktåtkomst till vissa uppgifter hos bl.a. Skatteverket, t.ex. antal anställda, omsättning, resultat samt inbetalda skatter och avgifter för att mer effektivt kunna kontrollera att regelverken efterlevs. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om skärpta straff för den som missbrukar reglerna för arbetskraftsinvandring genom att ett helt nytt brott införs – arbetskraftsmissbruk. Som skäl anförs att straffnivåerna för befintliga straffbelagda handlingar är otillräckliga. Motionärerna är även beredda att utöka det straffrättsliga området, t.ex. ska en arbetsgivare

som inte uppfyller de anställningsvillkor som legat till grund för ett arbetstillstånd kunna straffas. Vidare vill motionärerna se hur sanktioner såsom näringsförbud eller företagsbot kan användas i ökad utsträckning.

I motion 2018/19:2480 av Borian Åberg (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om åtgärder mot missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring. Enligt motionären förekommer det i dag bl.a. olaglig försäljning av arbetstillstånd och att personer beviljas arbetstillstånd i yrken med lägre kvalifikationer för att väl på plats i Sverige i stället söka asyl. Regeringen bör skärpa åtgärderna för att beivra missbruk av systemet.

Sten Bergheden (M) begär i motion 2018/19:874 yrkande 3 ett tillkännagivande om att se över straffskalorna för brott avseende utnyttjande av olaglig arbetskraft. För att det ska kunna vara en fri och öppen arbetsmarknad i Europa måste ett aktivt arbete bedrivas med att se till att de som inte följer lagar och regler får kännbara straff för sina brott.

I kommittémotion 2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om ökad kontroll och mer samarbete mellan myndigheter. Motionärerna anser att det krävs att ansvariga myndigheter kontinuerligt utför väl utformade kontroller av utbetald lön och inbetald skatt enligt anställningsavtal, tecknade försäkringar och liknande för att minimera risken för missbruk av systemet. Dessa bör så långt som möjligt ske automatiskt, t.ex. genom direkta slagningar i Skatteverkets system. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om arbetsplatsinspektioner. För att utesluta skenavtal och säkerställa att arbetsvillkor efterlevs måste administrativa kontroller kompletteras med oanmälda arbetsplatsinspektioner. Effektiviteten i sådana inspektioner förts till stor del om de begränsas till enstaka definierade riskbranscher. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om påföljder vid missbruk av regelverken. Motionärerna menar att det vid grövre eller upprepade fel ska finnas olika former av sanktioner och straff, bl.a. bör det vara möjligt att återkalla arbetstillstånd och förbjuda anlita utländsk arbetskraft. Endast den som orsakat felet ska bestraffas; i de fall både arbetsgivare och arbetstagare bedöms ha missbrukat systemet ska båda drabbas av påföljder.

I kommittémotion 2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om krafttag mot tillståndslös arbetskraft. Motionärerna anser att lagstiftningen kring anställning av utlänningar utan tillstånd i Sverige måste skärpas. Företag som medvetet eller av otillbörlig oaksamhet anställer tillståndslös arbetskraft måste drabbas av mycket kännbara påföljder, inklusive kraftiga viten och eventuellt näringsförbud. Polismyndigheten, Migrationsverket och andra myndigheter måste tillföras resurser för att bekämpa det tillståndslösa arbetet, och informationskampanjer behövs för att sprida kunskap om vad som gäller samt om konsekvenserna av sådant arbete.

I kommittémotion 2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 28 begärs ett tillkännagivande om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Motionärerna anser att regeringen snarast måste lägga fram lagstiftning för att ge Migrationsverket direktåtkomst till vissa uppgifter hos bl.a. Skatteverket, t.ex. antal anställda, omsättning, resultat samt inbetalda

skatter och avgifter, för att kontroll av regelefterlevnaden ska kunna göras på ett mer effektivt sätt. Motionärerna pekar på att färdiga utredningsförslag finns.

I motion 2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att införa en möjlighet för arbetstagaren att få skadestånd om arbetsgivaren avsiktligt inte levt upp till kollektivavtalsenliga villkor. Motionärerna anser att arbetstagaren bör ha rätt till kränkingsersättning i dessa fall.

Utskottets ställningstagande

Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m.

Nya och utvidgade regler för arbetskraftsinvandring infördes 2008 för att underlätta rekryteringen av arbetskraft från tredjeländer. Utskottet har därefter återkommande uttalat sig om betydelsen av den svenska arbetskraftsinvandringen. Svenska företag agerar i stor omfattning på en global marknad där arbetskraftens kompetens och kunskaper avgör företagets förmåga att konkurrera. En allt större andel av arbetskraften blir alltmer rörlig, och Sveriges förmåga att attrahera arbetskraftsinvandrare är en avgörande framtidsfråga. Sveriges befolkning blir allt äldre, och många äldre har lämnat arbetslivet. Sverige står inför en situation där antalet pensionärer ökar i förhållande till den arbetande befolkningen. Behovet av vård och omsorg kommer också att öka till följd av att befolkningen blir allt äldre. När pensionärerna blir fler måste fler arbeta för att välfärden ska kunna upprätthållas. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring, som ett komplement till åtgärder för att ta till vara arbetskraft, kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta denna utmaning. Redan i dag råder det brist på arbetskraft inom flera yrken och sektorer på arbetsmarknaden. Om Sverige ska stå sig i den internationella konkurrensen om arbetskraft behövs enligt utskottets mening ett öppet och flexibelt regelverk men med kontroll av villkoren för dem som kommer hit för att arbeta. Enligt uppgifter från Migrationsverket inkom under 2018 över 49 000 arbetsmarknadsärenden (förstagångsansökningar) till verket, och över 40 000 tillstånd beviljades. Arbetskraftsinvandringen konstateras därmed fortfarande ligga på en hög nivå, och detta ser utskottet positivt på. Således konstaterar utskottet att arbetskraftsinvandringen fortsätter att öka. Under 2018 ökade antalet beviljade förstagångsansökningar med 29 procent jämfört med 2017 och antalet beviljade förlängningsansökningar ökade med 15 procent.

Ett flertal motionsyrkanden pekar dock på behovet av att särskilt underlätta för högkvalificerad arbetskraft att arbetskraftsinvandra till Sverige, bl.a. genom att förenkla myndighetskontakten men framför allt genom att införa särskilda visum för den som vill invandra till Sverige för att söka arbete eller för att starta företag.

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet från januari 2019 anges bl.a. att ett särskilt

visum för högkvalificerade som vill söka jobb eller starta företag ska införas. Det anges att en utredning ska tillsättas under 2019 och att nya regler ska vara på plats den 1 januari 2021.

I ett flertal motionsyrkanden begärs även att reglerna ses över i syfte att förhindra utvisning till följd av mindre brister i villkoren under en arbets-tillståndsperiod. Specifikt nämns att praxisändringen inte är tillräcklig och att det bör införas en möjlighet att rätta fel även efter att Migrationsverket uppmärksammat dem såväl som en möjlighet för arbetstagaren att själv kontrollera regelefterlevnaden. Även en servicefunktion för företagare som anställer utländsk arbetskraft föreslås.

Vid en förstagångsansökan eller vid en ansökan om förlängning av arbetstillstånd måste vissa villkor vara uppfyllda. För det första finns ett generellt krav på att anställningsvillkoren gör det möjligt för arbetstagaren att försörja sig. Vidare får lönenivån och övriga villkor inte vara sämre än som gäller i branschen i övrigt (6 kap. 2 § UtlL). Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete kan också återkallas om förutsättningarna för arbetstillståndet av något annat skäl än att anställningen har upphört inte längre är uppfyllda (7 kap. 7 e § UtlL). Sedan den 1 december 2017 gäller att ett tillstånd inte behöver återkallas om arbetsgivaren har avhjälpt den aktuella bristen utan att Migrationsverket har vidtagit någon åtgärd. I samband med beredningen av det lagförslaget gjorde riksdagen ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att utvisning under vissa omständigheter inte ska ske trots att Migrationsverket uppmärksammat bristen. Migrationsöverdomstolen har därefter i ett antal vägledande avgöranden slagit fast att en helhetsbedömning av arbetsvillkoren ska göras för att avgöra om förutsättningarna för arbetstillstånd har varit uppfyllda under en tillståndsperiod (MIG 2017:24, MIG 2017:25, MIG 2018:12).

Utskottet kan konstatera att praxis nyligen har ändrats vad gäller bedömningen av villkorsuppfyllnad vid bl.a. förlängning av arbetstillstånd. I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet från januari 2019 anges dessutom att problemet med kompetensutvisningar måste lösas.

Mot bakgrund av att en utredning som behandlar en ny typ av visum och frågan om s.k. kompetensutvisningar ska tillsättas, och att det dessutom finns ett datum, den 1 januari 2021, för när nya regler ska vara på plats, anser utskottet att det i nuläget saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande i frågan.

Även åtgärder för att minska handläggningstiderna begärs. Utskottet noterar att den genomsnittliga handläggningstiden för avgjorda förstagångsansökningar i form av arbetsmarknadsärenden under 2018 uppgick till 98 dagar, enligt Migrationsverkets årsredovisning för 2018. Den genomsnittliga handläggningstiden för avgjorda förlängningsansökningar uppgick till 168 dagar. Därmed minskade handläggningstiderna med 30 respektive 41 procent, jämfört med 2017. Utskottet noterar även att produktiviteten inom handläggningen av arbetsmarknadsärenden ökade under 2018, dels till följd av s.k.

certifieringsärenden, dels till följd av åtgärder för att öka produktiviteten – bl.a. vidareutveckling av it-stödet och införande av ett indikationsbaserat kontrollsystem som effektiviserat handläggningen av förlängningsärenden. Vidare konstaterar utskottet att det sedan januari 2019 finns en digitaliserings- och utvecklingsplan, med syftet att ta hänsyn till de behov och förutsättningar som finns i handlägningsprocesserna. Den strategiska planen innehåller avvägningar kring vilka delar av verksamheten som bör digitaliseras, samt i vilken omfattning och i vilken prioriteringsordning. Planen avser tidsperioden 2019–2023. Eftersom handläggningstiderna minskade under 2018 och Migrationsverket har en strategisk plan för handlägningsprocessen anser utskottet inte att det i detta läge är motiverat med ett tillkännagivande om ytterligare åtgärder i fråga om handläggningstider.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte bör göras något tillkännagivande med anledning av motionerna 2018/19:2819 (M, C, KD, L) yrkande 19, 2018/19:2919 (M) yrkandena 1, 5, 8 och 10, 2018/19:1549 (M) yrkandena 1 och 3, 2018/19:1671 (M), 2018/19:2480 (M) yrkande 1, 2018/19:2984 (SD) yrkandena 10 och 11, 2018/19:434 (SD) yrkande 2, 2018/19:2839 (C) yrkande 12, 2018/19:2768 (KD) yrkande 27, 2018/19:2256 (L) yrkandena 3, 4 och 6, 2018/19:2234 (S) och 2018/19:2727 (MP) yrkandena 1 och 7. Motionerna avstyrks därmed.

30-dagarsgaranti och digital hantering

I ett antal yrkanden framställs krav på en garanti om att kompletta ansökningar om arbetstillstånd ska behandlas inom 30 dagar hos Migrationsverket, och att möjligheterna till digital hantering ska utökas.

Migrationsverkets verksamhet påverkas av inströmningen av ärenden, som bl.a. beror på omvärldsfaktorer som det är svårt att råda över, och inströmningen påverkar i sin tur handläggningstiderna. Det är i ljuset av detta rimligt att verket självt har möjlighet att vid varje tidpunkt styra hur handlägningsresurserna ska användas. Därmed anser utskottet att det inte bör göras något tillkännagivande om en 30-dagarsgaranti för handläggning av arbetstillstånd. En sådan garanti riskerar även att påverka rättssäkerheten i bedömningarna. Mot bakgrund av att det finns en digitaliserings- och utvecklingsplan hos Migrationsverket sedan januari 2019 anser utskottet inte heller att det bör göras något tillkännagivande om digital hantering. Med det anförda avstyrks motionerna 2018/19:2919 (M) yrkande 6, 2018/19:2984 (SD) yrkande 8 och 2018/19:2768 (KD) yrkande 26.

Attrahera investerare

Arbetskraftsinvandringen fortsätter att ligga på en hög nivå, vilket utskottet har konstaterat tidigare i detta betänkande och ser positivt på. Utskottet har också konstaterat att ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta utmaningen med välfärdens

finansiering. Som tidigare nämnts står det i den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet från januari 2019 att bl.a. ett särskilt visum för högkvalificerade som vill söka jobb eller starta företag ska införas och att en utredning ska tillsättas under 2019. Mot bakgrund av det anser utskottet att utredningsarbetet ska inväntas och att riksdagen i nuläget inte bör göra något tillkännagivande om ytterligare åtgärder för att attrahera investerare. Därmed avstyrks motionerna 2018/19:2919 (M) yrkande 13, 2018/19:1549 yrkande 4, 2018/19:1901 (M) yrkande 9, 2018/19:2573 (M) yrkande 5 och 2018/19:2574 (M) yrkande 5.

Myndighetsansvar

I ett antal motionsyrkanden begärs en översyn av myndighetsansvaret för arbetskraftsinvandringen. Dels anförs att det bör utredas vilken myndighet som är bäst lämpad att hantera ansökningar om arbetstillstånd, dels anförs att ett myndighetssamarbete krävs för att minska antalet myndigheter en arbetskraftsinvandrare behöver ha kontakt med. Det anförs även att delar av anslaget till Migrationsverket bör öronmärkas för hantering av arbetstillstånd.

Som utskottet noterat har handläggningstiderna för arbetstillstånd minskat och Migrationsverket har också en digitaliserings- och utvecklingsplan, med syftet att ta hänsyn till de behov och förutsättningar som finns i handläggningsprocesserna. Utskottet noterar därmed att situationen har förbättrats och anser därför att det i nuläget inte bör göras något tillkännagivande om myndighetsansvaret för arbetskraftsinvandring. Utskottet noterade även tidigare i detta betänkande att Migrationsverkets verksamhet påverkas av faktorer som det är svårt att råda över och att det därför är rimligt att verket självt har möjlighet styra hur handläggningsresurserna ska användas; därför anser utskottet inte heller att anslag ska öronmärkas för handläggningen av arbetstillstånd.

Sedan 2018 är Svenska institutet huvudansvarigt för en webbportal med information på engelska om vad som krävs för att arbeta eller starta företag i Sverige. Portalen riktar sig till utländska arbetstagare, arbetsgivare och egenföretagare och innehåller sammanställd information från Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan, Kommerskollegium, Migrationsverket, Skatteverket och Tillväxtverket, där respektive myndighet ansvarar för kvalitetsgranskning av informationen på sidan utifrån sina respektive uppdrag. Mot bakgrund av det anser utskottet att det i detta läge inte är nödvändigt med ett tillkännagivande om ytterligare förtydliganden av reglerna för arbetstillstånd, utökad service eller om en förenkling av ansökningsprocessen.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna 2018/19:2919 (M) yrkandena 7 och 9, 2018/19:2984 (SD) yrkande 7 och 2018/19:2727 (MP) yrkandena 4 och 5.

Villkor för arbetstillstånd

Arbetstillstånd ges endast om rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom Europeiska unionen. Migrationsverket har av den anledningen ansett att samtliga personer bosatta inom EU/EES och i Schweiz måste få kännedom om en aktuell vakans, och att den därför måste utannonseras via platsportalen Eures (vilket sker automatiskt när Arbetsförmedlingens Platsbanken används), eller på ett sätt som motsvarar Eures. Migrationsöverdomstolen har i ett vägledande avgörande den 24 januari 2018 prövat ett fall där arbetsgivaren inte använt sig av Eures (MIG 2018:2). Domstolen fann att det inte kan krävas att varje tjänst utannonseras genom kanaler som riktar sig till samtliga personer i EU/EES och Schweiz. Domstolen fann att den databas som använts för utannonsering var en naturlig kanal för rekrytering av den krets av personer som kunde komma i fråga för tjänsten och att annonsen fått tillräcklig spridning, varför rekryteringsförfarandet bedömdes som förenligt med Sveriges åtaganden.

När det gäller det s.k. försörjningskravet anges i proposition 2007/08:147 (s. 27) att inkomsten inte får vara så låg att den anställde behöver försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) för att klara bostad och uppehälle. Migrationsverket utgår av den anledningen i sina bedömningar från riksnormen för beräkning av skäligena kostnader för försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen med tillägg av en rimlig schablonkostnad för boende, hushållsel, resor till och från arbetet, hemförsäkring samt avgift till fackförening och akassa. En bruttolön som uppgår till minst 13 000 kronor per månad vid heltid bedöms vara tillräcklig för att uppfylla försörjningskravet. Migrationsöverdomstolen har slagit fast denna princip för bedömningen (MIG 2015:11). Utskottet anser att en tydlig gräns för försörjningskravet ska finnas, eftersom det annars skulle uppstå tillämpningssvårigheter. Utskottet anser även att den nuvarande gränsen är både logisk och rimlig att ha som utgångspunkt vid bedömningen av en ansökan om arbetstillstånd.

Ytterligare ett krav för arbetstillstånd är att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Utskottets mening är att det saknas skäl att ändra den ordningen.

När ett arbetstillstånd beviljas kopplas det i dag till ett visst slag av yrke och till en viss arbetsgivare under de första två åren. Därefter kopplas det endast till ett visst slag av yrke. Regelverket utgår dessutom från att arbetstagaren har endast en anställning. Detta ligger i linje med att arbetstillstånd beviljas för att avhjälpa en enskild arbetsgivares svårighet att rekrytera och att det är mot en viss anställning som villkoren för tillståndet prövats. Samtidigt underlättar detta även Migrationsverkets kontroll och bidrar till att upprätthålla en reglerad invandring. Att ändra på kravet om endast en anställning skulle leda till att handläggningen blir mer komplicerad och tar längre tid. Utskottet ser inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om en ändring i regelverket i dessa avseenden.

Utskottet kan konstatera att Sverige har ett generöst system för arbetskraftsinvandring. Utskottet har även noterat att handläggningstiderna har minskat, vilket därmed har minskat problemen kopplade till in- och utresor under prövotiden. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande om in- och utresor under tiden en förlängningsansökan behandlas eller att förlänga tiden som en utlänning kan söka arbete efter att ett ärende om återkallelse av arbetstillstånd har inletts eller en anställning har upphört.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna 2018/19:2919 (M) yrkandena 2–4, 2018/19:1855 (M), 2018/19:2984 (SD) yrkandena 9 och 13, 2018/19:434 (SD) yrkande 3, 2018/19:2350 (C), 2018/19:2256 (L) yrkande 5 och 2018/19:2727 (MP) yrkandena 2, 3, 6 och 9.

Principer för arbetskraftsinvandring

De nu gällande reglerna för arbetskraftsinvandring trädde i kraft den 15 december 2008. Genom dessa regler infördes ett system som syftar till att underlätta rekryteringen av arbetskraft från tredjeländer. Regeländringarna innebar bl.a. att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen upphörde att gälla. I stället gäller alltsedan ändringarna genomfördes att utgångspunkten vid prövningen av ansökningar om arbetstillstånd är arbetsgivarens egen bedömning av behovet av rekrytering av arbetskraft från tredjeländer.

I ett flertal motioner behandlas systemet för arbetskraftsinvandring. I ett antal yrkanden påtalas vikten av arbetskraftsinvandringen för svensk ekonomi, men även för ekonomin i EU som helhet, och vikten av arbetskraftsinvandring för såväl hög- som lågutbildade, där bättre förutsättningar för arbetskraftsinvandrare och fler lagliga vägar in i Sverige och EU behövs. Ett antal motionsyrkanden påtalar tvärtom vikten av en hårdare reglerad arbetskraftsinvandring, där varje arbetsmarknad bör sträva efter en intern balans och komplettera med utländsk arbetskraft endast vid behov och där arbetstillstånd för anställning i lågkvalificerade yrken som huvudregel inte ska ges.

Som tidigare nämnts konstaterar utskottet att det är viktigt med ett öppet och flexibelt regelverk för arbetskraftsinvandring för att Sverige ska stå sig i den internationella konkurrensen. Arbetskraftsinvandringen fortsätter att ligga på en hög nivå, och utskottet ser positivt på detta, eftersom arbetskraftsinvandring vitaliserar arbetsmarknaden och ekonomin samt tillför kunskap och erfarenhet till Sverige. Utskottet noterar att den näst största kategorin arbetstagare som beviljades tillstånd omfattar it-arkitekter, systemutvecklare, testledare m.fl. och att den tredje största kategorin utgörs av civilingenjörsyrken.

Utskottet är av uppfattningen att det nuvarande systemet för arbetskraftsinvandring övergripande och sett till helheten är väl avvägt. Enligt utskottets mening saknas det därmed skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2018/19:2921 (M) yrkande 65, 2018/19:2986 (SD) yrkande 17, 2018/19:78 (SD) yrkande 5, 2018/19:2984

(SD) yrkandena 1–3 och 6, 2018/19:434 (SD) yrkande 1, 2018/19:2768 (KD) yrkande 24, 2018/19:2040 (L) yrkande 11 samt 2018/19:2256 (L) yrkandena 1 och 2.

Uppehållstillstånd för studier och forskning

I ett flertal motionsyrkanden föreslås att reglerna för uppehållstillstånd och arbetstillstånd för studenter och forskare samt deras medföljande utvärderas och att åtgärder vidtas vid behov för att fler ska stanna och arbeta i Sverige.

Utskottet konstaterar att EU har antagit ett nytt student- och forskardirektiv med regler om inresa och vistelse för bl.a. studenter och forskare från länder utanför EU och att ett arbete pågår inom Regeringskansliet för att genomföra detta i svensk rätt. Förslag finns i promemorian Genomförande av student- och forskardirektivet (Ds 2018:37). Enligt utskottets mening bör detta arbete avvaktas.

Utskottet konstaterar vidare att det i dag finns en möjlighet för utländska studenter att i anslutning till att studierna avslutats stanna kvar i Sverige i sex månader för att söka arbete eller undersöka förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet här – detta i syfte att öka Sveriges attraktionskraft. Utskottet ser inte skäl att förlänga denna tid till ett år.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2018/19:2919 (M) yrkande 11, 2018/19:2832 (M) yrkande 7, 2018/19:1116 (M), 2018/19:1549 (M) yrkande 2, 2018/19:1668 (M), 2018/19:1901 (M) yrkande 8, 2018/19:2984 (SD) yrkandena 4 och 5, 2018/19:2768 (KD) yrkande 25, 2018/19:2057 (L) yrkande 5 och 2018/19:2256 (L) yrkandena 7 och 8.

Regelmissbruk och påföljder

Utskottet anser att det är positivt att arbetskraftsinvandringen fortsätter att ligga på en hög nivå, eftersom den fyller viktiga behov på den svenska arbetsmarknaden och bidrar till att stärka ekonomin. Det är därför väsentligt att Sverige även i fortsättningen har ett generöst system för arbetskraftsinvandring. Systemet får emellertid inte öppna för olika typer av missbruk, t.ex. i form av dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Alla former av missbruk måste motverkas.

Utskottet noterar att det inom Regeringskansliet pågår en beredning som syftar till att lägga fram förslag som ska förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. I beredningen hanteras förslagen i betänkandet Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2016:91) om direktåtkomst för Migrationsverket hos Skatteverket. Regeringen anger att en dialog förs löpande med Migrationsverket för att uppnå syftet att informationsutbytet mellan myndigheterna ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Regeringen anger även att beredningen syftar till att lägga fram förslag som ska förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Regeringen har utrett möjligheten att införa sanktioner mot arbetsgivare som tillämpar anställningsvillkor som inte lever upp till utlänningslagens krav i promemorian Konsekvenser för arbetsgivare vid återkallelse av uppehållstillstånd för arbete (Ds 2018:7). Några författningsförslag lämnades inte av utredningen då reglerna inte bedömdes kunna utformas på ett sätt som leder till rättssäker tillämpning. Mot bakgrund av det ser utskottet i nuläget ingen anledning att göra ett tillkännagivande om rätt till kränkingsersättning för arbetstagare då arbetsgivaren avsiktligt inte tillämpat kollektivavtalsenliga villkor.

Mot bakgrund av det arbete som pågår inom Regeringskansliet anser utskottet att det inte finns anledning för riksdagen att i detta läge göra något tillkännagivande med anledning av motionerna 2018/19:2919 (M) yrkandena 14 och 15, 2018/19:874 (M) yrkande 3, 2018/19:2480 (M) yrkande 2, 2018/19:2984 (SD) yrkandena 14–16, 2018/19:2987 (SD) yrkande 3, 2018/19:2768 (KD) yrkande 28 och 2018/19:2727 (MP) yrkande 10. Motionerna avstyrks därför.

Reservationer

1. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (M, KD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Hans Eklind (KD) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 27,

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 19 och

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1, 5, 8 och 10,

bifaller delvis motionerna

2018/19:1549 av Lars Hjälmered (M) yrkandena 1 och 3,

2018/19:1671 av Marta Obminska (M) och

2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 1 och

avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2018/19:2234 av Magnus Manhammar (S),

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3, 4 och 6,

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 7,

2018/19:2839 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11.

Ställningstagande

Sverige behöver fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på ett konkurrenskraftigt näringsklimat med god tillgång till kvalificerad arbetskraft. Sverige måste ha ett företagsklimat i världsklass som premierar innovation och entreprenörskap, där företagen kan konkurrera globalt och där Sverige får ett försprång in i den nya digitaliserade ekonomin. Innovation, forskning och utveckling är avgörande för den långsiktiga tillväxten och välståndsskapandet. Med växande företag och ökad produktivitet möjliggörs satsningar på välfärdens kärna och ett högre välstånd. Arbetskraftsinvandring bidrar därigenom till utveckling och till en växande ekonomi, och högkvalificerad arbetskraftsinvandring måste underlättas. En ny form av visum för att söka jobb eller starta företag bör införas för högutbildade och experter.

Vidare bör insatser för att korta handläggningstiderna vid arbetskraftsinvandring och åtgärder för att stoppa kompetensutvisningar vidtas. Personer

som vill komma till Sverige för att arbeta och arbetsgivare som vill anställa utländsk arbetskraft stöter i dag på problem i form av alltför långa handläggningstider vid prövning av ansökan om arbetstillstånd. Handläggningstiderna bör kortas. Det har också på senare år varit ett stort problem att eftertraktad arbetskraft har utvisats ur Sverige på grund av mindre fel av arbetsgivaren. Vägledande avgöranden från Migrationsöverdomstolen har förbättrat situationen något, men de förändringar som har genomförts är otillräckliga och det finns fortfarande exempel på fall där enskilda drabbats orimligt hårt till följd av rättstillämpningen på området.

Regeringen bör återkomma med förslag om förenklade regler för kvalificerad arbetskraftsinvandring samt åtgärder för att förkorta handläggningstiderna och stoppa kompetensutvisningarna.

2. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,
bifaller delvis motion

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 3 och
avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 3,

2018/19:1671 av Marta Obminska (M),

2018/19:2234 av Magnus Manhammar (S),

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4 och 6,

2018/19:2480 av Borian Åberg (M) yrkande 1,

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 7,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 27,

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 19,

2018/19:2839 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1, 5, 8 och 10.

Ställningstagande

Vissa åtgärder har vidtagits för att lösa problemen med s.k. kompetensutvisningar men trots det har det förekommit sådana utvisningar. Möjligheten

att rätta smärre fel även efter att Migrationsverket påtalat dem finns färdigutredd i rapporten Mindre eller obetydliga fel gällande villkoren för arbetstillstånd (Ds 2017:64). Problemen med kompetensutvisningarna bör lösas genom att förslagen i promemorian genomförs.

Vidare bör regeringen utreda hur arbetstagare själva, utan alltför stor administrativ belastning för ansvariga myndigheter, kan ta del av kontrolluppgifter, inbetalda socialavgifter m.m. för att ge möjlighet för dem att själva säkerställa arbetsgivarens regelefterlevnad.

3. 30-dagarsgaranti och digital hantering, punkt 2 (M, SD, KD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Paula Bieler (SD), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Hans Eklind (KD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Arin Karapet (M) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 26,
2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 och
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Ett problem för den som vill komma till Sverige för att arbeta och för den som vill anställa utländsk arbetskraft är långa handläggningstider hos Migrationsverket. En garanti om handläggning inom 30 dagar vid en komplett ansökan om arbetstillstånd bör införas hos Migrationsverket och möjligheterna till digital hantering bör utökas.

4. Attrahera investerare, punkt 3 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13 och

bifaller delvis motionerna

2018/19:1549 av Lars Hjärmered (M) yrkande 4,
2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 9,
2018/19:2573 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 5 och
2018/19:2574 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Dagens regelverk för dem som vill starta företag och investera i Sverige, med krav på erfarenhet av företagande och den aktuella branschen, medel för försörjning de första två åren i Sverige, en trovärdig budget, tillräckligt kapital och ett befintligt kontaktnät i Sverige, utgår från en felaktig syn på företagande. Det är t.ex. svårt att veta på förhand om ett företag kommer att lyckas eller inte; risktagande är en del av entreprenörskapet. Det är också svårt att etablera ett nätverk i Sverige utan att befinna sig i landet. Investerare bör få tillstånd att pröva sin affärsidé på plats i landet. Verksamheten ska därefter följas upp efter några år och om vissa villkor är uppfyllda ska tillståndet förlängas.

Särskilda visum bör införas för den som vill starta företag och för investerare. Reglerna bör vara tydliga, med högt ställda krav, och uppföljningen ordentlig. Krav bör ställas på både storleken på investeringen och på skapade arbetstillfällen. Investeringsvisumet bör vara begränsat till exempelvis två år och även inkludera möjlighet till arbetstillstånd för medföljande partner och uppehållstillstånd för medföljande barn.

5. Myndighetsansvar, punkt 4 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 9 samt
avslår motionerna

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 samt

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

En del av förvaltningsanslaget till Migrationsverket bör öronmärkas för handläggning av ansökan om arbetstillstånd, för att undvika att dessa ärenden

trängs undan av andra ärenden. Vidare bör en one-stop-shop, en kontaktyta för högkvalificerad arbetskraft gentemot myndigheter som Skatteverket, Försäkringskassan, Migrationsverket m.fl., införas för högkvalificerad arbetskraft för att underlätta kontakten med myndigheter.

6. Myndighetsansvar, punkt 4 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 7 och

avslår motionerna

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 samt

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 7 och 9.

Ställningstagande

Det är svårt att förstå vilka regler som gäller vid arbetskraftsinvandring för den som inte har ett upprättat anställningsavtal. Regeringen bör därför ge Migrationsverket i uppdrag att förtydliga vilka regler som gäller samt förenkla ansökningsprocessen så att den som är intresserad av att ansöka om arbete i Sverige tidigt kan överblicka vilka krav som kommer att ställas.

7. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 2–4 och

avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2018/19:1855 av Jan Ericson (M),

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2350 av Kerstin Lundgren (C),
2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2, 3, 6 och 9 samt
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 9 och 13.

Ställningstagande

Kravet på utannonseringen av en tjänst vid arbetskraftsinvandring bör ändras så att reglerna blir mer anpassade efter dagens arbetsmarknad. EU ställer inte krav på att platsportalen Eures används, och genom att ändra till ett allmänt krav på att utannonseringen ska vara synlig för EU-medborgare skulle reglerna bli mer anpassade till dagens arbetsmarknad.

Ett krav för att få arbetstillstånd i Sverige är att den sökande ska kunna försörja sig genom den tjänst som söks. Om lönen, så även för en enda månad, är lägre än den tillämpade inkomstnivån kan det leda till utvisning. Försörjningskravet är alltför stelbent utformat och borde ersättas med ett krav på att personen under sin tid i Sverige inte ska behöva försörjningsstöd eller annat stöd för att klara ett skäligt uppehälle genom arbete.

Vidare ska villkoren för tjänsten vara kollektivavtalsenliga. Då kollektivavtal inte går att kontrollera på ett säkert sätt bör i stället allmänna riktlinjer för vad som kan anses som marknadsmässiga villkor på svensk arbetsmarknad användas. Det är också rimligt att lagstiftningen tar fasta på den faktiska lönestatistiken och kräver att den som arbetskraftsinvandrar inte ska tjäna mindre än t.ex. den lägst avlönade decilen.

8. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 9 och 13 samt
avslår motionerna

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2018/19:1855 av Jan Ericson (M),

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2350 av Kerstin Lundgren (C),

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2, 3, 6 och 9 samt

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

För att anpassa reglerna för arbetstillstånd till en modern arbetsmarknad och skapa möjlighet till utsällning av oseriösa arbetsgivare bör arbetstillstånd kunna beviljas för en yrkeskategori snarare än att knyta tillståndet till en specifik arbetsgivare. Arbetstagare skulle därmed ges en chans att byta arbetsgivare i situationer då villkoren för ett tillstånd inte efterlevs.

Anställningsvillkoren för att ett arbetstillstånd ska beviljas ska motsvara minst kollektivavtalsliknande villkor och i övrigt följa svensk lag. Arbetstagaren ska även ha en giltig sjukförsäkring och ordnat boende vid inresan. En eventuell ansökan om uppehållstillstånd för familjemedlemmar ska behandlas i enlighet med de generella reglerna för uppehållstillstånd på grund av anknytning.

9. Villkor för arbetstillstånd, punkt 5 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 5 och
avslår motionerna
2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,
2018/19:1855 av Jan Ericson (M),
2018/19:2350 av Kerstin Lundgren (C),
2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2, 3, 6 och 9,
2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 2–4 och
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 9 och 13.

Ställningstagande

I dag är det krångligt för utländsk nyckelarbetskraft att byta arbetsgivare och yrke under en pågående tillståndsperiod. Det måste förenklas. Regeringen bör återkomma med förslag som förenklar regelverket.

10. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 65 och
avslår motionerna
2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5,
2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,
2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11,
2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 24,
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 6 samt
2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandring bidrar till utveckling och till en växande ekonomi och utgör en laglig väg från ett land till ett annat. Förutsättningarna för arbetskraftsinvandring bör förbättras. Sveriges modell med goda möjligheter att arbetskraftsinvandra för både hög- och lågutbildade bör även kunna användas av fler EU-länder och av EU som helhet.

11. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5,
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 6 samt
2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17 och
avslår motionerna
2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11,
2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 24 och
2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 65.

Ställningstagande

En allt vanligare anledning för människor att periodvis flytta till ett annat land är för att arbeta. Även om varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig intern balans bör möjligheten att komplettera med utländsk arbetskraft välkomnas. Särskilt inom vissa branscher med snabb och avancerad teknikutveckling finns ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter. En hållbar politik på området måste dock bygga på balanserade avvägningar där både den enskildes villkor och arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande. I en värld med stora skillnader i välfärd och villkor på arbetsmarknaden är det lätt att alltför svaga regleringar av arbetskraftsinvandringen riskerar både den enskilde arbetstagarens trygghet och hela arbetsmarknadens struktur. Arbetskraftsinvandringen bör därför fokusera på behov och kvalifikation, enligt tre principer: tillfredsställandet av arbetsmarknadens behov, möjliggörandet av kompetensutbyte och värnandet av arbetstagares villkor.

Det nuvarande svenska systemet för arbetskraftsinvandring har nästan helt uttraderat de positiva effekter som EU-blåkortssystemet hade kunnat bära med sig. Svensk lagstiftning bör ändras för att i högre grad dra nytta av den högkompetenta, ofta nyexaminerade, arbetskraft som söker sig till Europa via blåkortssystemet.

Den svenska arbetsmarknaden ska vara öppen för kvalificerad arbetskraft vars kompetens efterfrågas, men inte för den som vill konkurrera om arbeten genom lägre löner eller sämre arbetsvillkor. Med kvalificerad arbetskraft menas i första hand personer med högre utbildning, men också de som på ett godtagbart sätt kan arbeta i yrken som kräver lång utbildning eller erfarenhet.

Vidare är systemet med en förteckning över bristyrken i grunden bra. Förteckningen bör dock fokusera på yrken som kräver högre utbildning, längre erfarenhet, yrkesutbildning eller motsvarande. Yrken som kan utföras utan tidigare erfarenhet eller där kompetens kan förvärfvas inom en kortare tid bör inte inkluderas i förteckningen. Ansökningar om arbetstillstånd för yrken som finns i förteckningen bör ge förtur vid handläggningen.

Det kan inte uteslutas att situationer uppstår där en arbetsgivare inte lyckas hitta eftersökt kompetens inom Sverige eller EU till en anställning som varken kvalificerar sig för EU-blåkort eller bristyrkesförtur. I sådana fall ska en ansökan om arbetstillstånd skickas till Migrationsverket, med en beskrivning av vilka särskilda kvalifikationer som innehas av den sökande, hur ansökningsprocessen sett ut och skäl till varför undantag bör beviljas.

12. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 24 och avslår motionerna

2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5,

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 65,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 6 samt

2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandring bidrar till att ett land utvecklas och till en växande ekonomi. Arbetskraftsinvandring skapar också fler lagliga vägar in i Sverige och EU. Om fler länder ökade möjligheterna till arbetskraftsinvandring skulle fler personer som söker sig från utsatthet och fattigdom, men som inte har asylskäl, ges förutsättningar att kunna arbeta och försörja sig i ett annat land.

13. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 11 och avslår motionerna

2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 5,

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 24,

2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 65,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 6 samt
2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Det måste bli lättare att arbetskraftsinvandra till EU. EU har en åldrande befolkning i en globaliserad värld och Europas länder måste därför bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Vidare måste det bli enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta. EU:s blåkortssystem bör öppnas upp för fler.

14. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7 och

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11,
bifaller delvis motion

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2 och
avslår motionerna

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M),

2018/19:1668 av Marta Obminska (M),

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8,

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 7 och 8,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25 och

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Det internationella utbytet är viktigt för att svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen. Reglerna för uppehållstillstånd och arbetstillstånd för utomeuropeiska studenter, forskare och deras medföljande bör utvärderas och ytterligare åtgärder bör övervägas, om det behövs för att fler ska utnyttja möjligheten att stanna och arbeta i Sverige.

15. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M),

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2018/19:1668 av Marta Obminska (M),

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8,

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 7 och 8,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25,

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7 och

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Det är viktigt att lagstiftningen för utländska arbetstagare inom akademien, såsom doktorander eller gästforskare, tar fasta på målet att uppmuntra högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Därför måste lagstiftningen förtydligas.

En översyn av regelverket och de administrativa systemen för uppehållstillstånd för studenter bör göras, med målet att underlätta uppföljning av beviljade uppehållstillstånd och kontroll av att villkor efterlevs. Förhandsbedömningar baserade på bankmedel eller bedömd studieintention bör inte ligga till grund för beslut om uppehållstillstånd för studenter. En rimligare ordning är kontroller under tillståndstiden med påföljder om studierna avbryts, t.ex. indraget uppehållstillstånd.

Vidare bör studenter erbjudas att stanna i landet i upp till tolv månader för att söka arbetstillstånd efter examen, under förutsättning att försörjning är ordnad under den tiden.

16. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25 och avslår motionerna

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M),

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2018/19:1668 av Marta Obminska (M),

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8,

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5,

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 7 och 8,

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7,

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11 och

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Det behövs fler vägar in i Sverige för den som vill komma hit och arbeta, inte minst inom yrken där det råder arbetskraftsbrist. Bland annat bör personer som studerat i Sverige ges möjlighet att stanna under en längre tid, minst sex månader, efter avslutade studier för att söka arbete eller starta företag.

17. Uppehållstillstånd för studier och forskning, punkt 7 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 7 och 8 samt

avslår motionerna

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M),

2018/19:1549 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2018/19:1668 av Marta Obminska (M),

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 8,
2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25,
2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 7,
2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 11 och
2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Svensk högre utbildning måste hålla sådan kvalitet att studenter utanför EU söker sig till landets lärosäten. Svenska universitet konkurrerar om de bästa studenterna med toppuniversitet på en global utbildningsmarknad, och om utländska studenter ska uppfatta den högre utbildningen i Sverige som attraktiv, och för att attrahera och behålla fler utländska studenter, måste hög akademisk kvalitet stå i fokus och ekonomiska incitament ökas. Bland annat bör uppehållstillstånd för att söka arbete efter avslutad utbildning i Sverige kunna ges för tolv månader, och ansökan bör beviljas per automatik.

18. Regelmissbruk och påföljder, punkt 8 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 14 och 15,
bifaller delvis motionerna

2018/19:874 av Sten Bergheden (M) yrkande 3 och

2018/19:2480 av Borianan Åberg (M) yrkande 2 och
avslår motionerna

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 28,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 14–16 och

2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring ska inte accepteras. Oseriösa arbetsgivare, fusk och utnyttjande av andra människor måste stoppas med nya insatser. Migrationsverket bör ges direktåtkomst till vissa uppgifter hos Skatteverket och regeringen måste återkomma till riksdagen med ett lagförslag om direktåtkomst. Migrationsverket bör även ges ett särskilt

regeringsuppdrag med syftet att förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring utifrån gällande ordning.

Vidare bör ett nytt brott införas, arbetskraftsmissbruk, som utökar det straffrättsliga området. Exempelvis bör en arbetsgivare som inte uppfyller de anställningsvillkor som legat till grund för ett beslut om arbetstillstånd kunna straffas. Inom ramen för det nya brottet bör även straffen för befintliga straffbelagda handlingar skärpas.

19. Regelmisbruk och påföljder, punkt 8 (SD)

av Paula Bieler (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 14–16 och

2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2018/19:874 av Sten Bergheden (M) yrkande 3,

2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 2,

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10,

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 28 och

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

För att minimera risken för missbruk av systemet för arbetskraftsinvandring krävs att ansvariga myndigheter genomför väl utformade kontinuerliga kontroller av utbetald lön, inbetald skatt, tecknade försäkringar m.m. Dessa ska kunna ske automatiskt, t.ex. genom direktåtkomst till Skatteverkets system.

Administrativa kontroller ska kompletteras med oanmälda arbetsplatsinspektioner, vilka ska kunna ske i alla branscher och inte bara i definierade riskbranscher. I de fall grövre eller upprepade brister upptäcks bör det vara möjligt att återkalla arbetstillstånd och förbjuda anlitandet av utländsk arbetskraft. Endast den som orsakat felet ska bestraffas. I de fall både arbetsgivare och arbetstagare bedöms ha missbrukat systemet ska båda drabbas av påföljder.

Vidare måste lagstiftningen om anställning av utlänningar utan tillstånd skärpas. Företag som medvetet eller av otillbörlig oaktsamhet anställer arbetskraft utan tillstånd måste drabbas av mycket känbara påföljder, t.ex. kraftiga

viten eller näringsförbud. Polismyndigheten, Migrationsverket och andra myndigheter måste få ökade resurser till bekämpning av det tillståndslösa arbetet, och information om konsekvenserna av sådant arbete måste spridas.

20. Regelmissbruk och påföljder, punkt 8 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 28 och avslår motionerna

2018/19:874 av Sten Bergheden (M) yrkande 3,

2018/19:2480 av Boriana Åberg (M) yrkande 2,

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10,

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 14 och 15,

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 14–16 och

2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Även om arbetskraftsinvandring bidrar till bättre kompetensförsörjning m.m. förekommer regelmissbruk som kan leda till oproportionerliga konsekvenser för den enskilde. Alla former av missbruk måste motverkas, som exempelvis dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Migrationsverket bör därför ges direktåtkomst till vissa uppgifter hos bl.a. Skatteverket för att mer effektivt kunna kontrollera arbetsgivares regelefterlevnad. Regeringen måste återkomma till riksdagen med ny lagstiftning snarast.

Särskilda yttranden

1. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (C)

Solveig Zander (C) anför:

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet från januari 2019 slås det fast att problemen med kompetensutvisningar måste lösas. Det slås även fast att en ny form av visum ska införas för högkvalificerade som vill söka jobb eller starta företag. En utredning ska tillsättas under 2019 och de nya reglerna ska börja gälla den 1 januari 2021. Centerpartiet anser att det inte är nödvändigt för riksdagen att göra tillkännagivanden om de sakfrågor som ingår i överenskommelsen.

2. Attrahera högkvalificerad arbetskraft m.m., punkt 1 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Arbetskraftsinvandring tillför betydande värden till den svenska ekonomin och är viktigt för svensk kompetensförsörjning. Liberalerna har en rad yrkanden som tar sikte på en väl fungerande arbetskraftsinvandring. Liberalerna har tillsammans med Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet i januari 2019 ingått en sakpolitisk överenskommelse av vilken framgår att dagens regler för arbetskraftsinvandring ska värnas. I överenskommelsen slås det specifikt fast att problemet med kompetensutvisningarna måste lösas och att ett nytt visum för högkvalificerade som vill söka jobb eller starta företag ska införas. De nya reglerna ska vara på plats den 1 januari 2021 och en utredning ska tillsättas under innevarande år. Till följd av detta avstår jag för närvarande från att i en reservation ge uttryck för en avvikande uppfattning i de frågor som ryms inom överenskommelsen. Jag och mitt parti kommer dock noggrant att följa det pågående arbetet och inom ramen för överenskommelsen verka för att våra förslag genomförs.

3. Principer för arbetskraftsinvandring, punkt 6 (V)

Christina Höj Larsen (V) anför:

Vänsterpartiet motionerar inte på samtliga områden varje riksdagsår. Detta år har vi inte några yrkanden om arbetskraftsinvandring utan hänvisar till motionerna 2013/14:Sf30 (V) och 2016/17:1196 (V).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:78 av Magnus Persson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:434 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring för att säkerställa att arbetstillfällena på den svenska arbetsmarknaden i första hand går till befintliga arbetslösa invånare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera högkvalitativ arbetskraftsinvandring framför lågkvalitativ och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn gällande lagstiftningen om semesteruttag och utbetalning av lön till personer som gynnar det svenska näringslivet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:874 av Sten Bergheden (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över straffskalorna för brott avseende utnyttjande av olaglig arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1116 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1549 av Lars Hjälmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstider och rättspraxis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera hur de förbättrade möjligheterna att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande som beslutades 2014 fallit ut samt att återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa talangvisum och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra migrationsreglerna för att underlätta för fler talangfulla personer att söka sig till Sverige för att starta företag och investera pengar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1668 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ytterligare förenkla möjligheten till uppehållstillstånd för doktorander och gästforskare från länder utanför EU och EES och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1671 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna för arbetskraftsinvandring bör ses över och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1855 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av inkomstkravet vid arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1901 av Louise Meijer m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra gränshindersproblematiken för tredjelandsmedborgare som vill bo i Sverige men arbeta i Danmark, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för visum för utländska experter, startup-företag och investerare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste bli lättare att arbetskraftsinvandra till EU och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2057 av Jan Björklund m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att uppehållstillståndet för att söka arbete för en utländsk student som fullgjort sin utbildning utökas från sex månader till tolv månader och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2234 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av reglerna kring arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2256 av Fredrik Malm m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetskraftsinvandring handlar om Sveriges tillväxt och konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ha ett väl fungerande system för arbetskraftsinvandring som innebär att svenska företag ska kunna konkurrera om viktiga talanger på en global marknad samtidigt som missbruk och utnyttjande av arbetskraft bekämpas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mindre misstag måste kunna korrigeras även efter påtalande från Migrationsverket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste kunna göras en helhetsbedömning i det enskilda fallet vid beslut om fortsatt arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste bli enklare för utländsk nyckelkompetens att byta arbetsgivare och yrke under pågående tillståndperiod och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla för utländska entreprenörer inklusive startup-visum och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att attrahera och behålla fler utländska studenter som har utbildat sig i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppehållstillstånd för att söka jobb efter avslutade studier ska kunna ges i tolv månader efter avslutad utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2350 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att entreprenörer får möjlighet att byta spår eller får förlängt arbetsvisum oaktat löneuttag från företaget under uppbyggnadsfasen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2480 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska bli lättare att attrahera högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder mot missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2573 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera regleringen kring arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2574 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera regleringen av arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2727 av Maria Ferm m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra lagstiftningen för att motverka utvisningar på grund av bagatellartade misstag och smärre fel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör bli möjligt för arbetskraftsinvandrare att byta arbetsgivare och yrke, även under den första tillståndspanoden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör vara möjligt att ha flera arbetsgivare samtidigt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en servicefunktion för att framför allt små och medelstora företag ska undvika att göra misstag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av myndighetsansvaret för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetskraftsinvandrare bör ges möjlighet att resa ut ur Sverige även under den period en förlängningsansökan handläggs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att korta handläggningstiderna för ansökningar om arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga omställningstiden för arbetskraftsinvandrare och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en möjlighet för arbetstagaren att få skadestånd om arbetsgivaren avsiktligt inte levt upp till kollektivavtalsenliga villkor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2768 av Hans Eklind m.fl. (KD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som studerar i Sverige bör ges möjlighet att stanna minst sex månader för att söka arbete eller starta företag och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd samt införa en 30-dagarsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk och tillämpning avseende arbetstillstånd bör ses över i syfte att ta bort hinder som kan framstå som orimliga och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta arbetskraftsinvandring vad gäller högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2832 av Erik Bengtzboe m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 2014 års lagändringar för att fler utländska forskare och studenter ska stanna i Sverige bör utvärderas och följas upp och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2839 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera systemet för arbetskraftsinvandring samt se över hur kompetensutvisningar kan förhindras och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2919 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av reglerna om arbetskraftsinvandring för att förhindra att personer med arbete och försörjning utvisas till följd av mindre fel av seriösa arbetsgivare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra kravet på utannonsering av en tjänst vid arbetskraftsinvandring så att lagen blir mer anpassad efter dagens arbetsmarknad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra försörjningskravet vid arbetskraftsinvandring från ett fast belopp till ett krav på att personen under sin tid i Sverige inte ska behöva försörjningsstöd eller annat stöd för att klara ett skäligt uppehälle genom arbete och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta kravet på kollektivavtalsenlig lön vid arbetskraftsinvandring med en lön kopplad till lönestatistiken och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket ska ges i uppdrag att korta ned handläggningstiderna för arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 30-dagarsgaranti hos Migrationsverket vid komplett ansökan om arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om öronmärkta anslag till Migrationsverket för handläggning av arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla regelverket för kvalificerad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en one-stop-shop gällande myndighetskontakter för högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett speciellt visum för högkvalificerad arbetskraft som vill komma till Sverige för att söka jobb – ett talangvisum – och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera reglerna för uppehållstillstånd och arbetstillstånd för utomeuropeiska studenter, forskare och deras medföljande och vid behov genomföra åtgärder för att fler ska utnyttja möjligheten att stanna och arbeta i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla reglerna kring visum för dem som vill investera och starta företag i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket ska ges i uppdrag att förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för den som missbrukar reglerna för arbetskraftsinvandring genom att ett helt nytt brott – arbetskraftsmisshandling – införs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2921 av Johan Forssell m.fl. (M):

65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetskraftsinvandringen till Sverige ska underlättas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2984 av Paula Bieler m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förteckning över bristyrken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förstärkt blåkortssystem och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anställda inom akademien och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenter inom högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övrig arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga regler och en lätthanterlig ansökningsprocess och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en möjlighet att byta arbetsgivare och yrkestitel och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet till rättelse av mindre fel och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare åtgärder för att stoppa kompetensutvisningar och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grundläggande krav för arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kontroll och mer samarbete mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsplatsinspektioner och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om påföljder vid missbruk av regelverken och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2986 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2987 av Paula Bieler m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krafttag mot illegal arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.